

Izhaja vsak delavnik popoldne

NOVIČAS

Uredništvo in upravnštvo v Kopitarjevi ulici št. 6 — Telefon uredništva št. 50 — Telefon upravnštva št. 328

CENE PO POŠTI:

za celo leto K 144—
za pol leta K 72—

CENE PO POŠTI:

za četrt leta K 36—
za en mesec K 12—

V UPRAVI STANE MESEČNO K 10—

DELAVSKI LIST

POSAMEZNA ŠTEVILKA 80 VIN.

Konec Slovenije?

Nič manj in nič več ne napoveduje v »Novi Dobici« minister Kukovec. Demokrati so spoznali, da je slovensko ljudstvo končno sklenilo svojo sodbo nad njimi in da jim je v političnem življenju v Sloveniji za vedno odklenalo. Namesto da bi iz tega izvajali edino naravne posledice in se prostovoljno umaknili z mest, na katere so prišli po milosti absolutističnega centralizma, se pa pripravljajo na to, da se na teh mestih proti volji ljudstva in na škodo celokupnega slovenskega naroda za vedno utrdijo. Glavni del tega načrta so že izvršili s sestavo in izglasovanjem centralistične ustave, ostalo hočejo doseči ob izvršitvi ustave. Tu se ima uporna Slovenija popolnoma razbiti, tako da od nje ne bo ostalo nič sledu. Svoboda se bo temeljem obznanen o redu in radu zatrla, veljal bo le en zakon: »program vladne večine«. Dr. Kukovec to v »Novi Dobici« odkrito napoveduje tako-le:

»Sprememba pokrajinskih vlad je nujna in se bo te dni izvršila. Mesto bana in predsednikov pridejo namestniki, seveda osebe, ki bodo izvajale program vladne večine. Razdelitev pokrajin v oblasti se mora pripraviti. Glede Slovenije smo vezani le na najvišje število 800.000 duš, katero morejo obsegati oblasti. Ker pa je Slovencev več nego toliko, seveda ne more ostati vse, kakor je danes. Popolnoma stvar sporazuma med nami medsebojno skupščino in vlado je pa daljnje postopanje. Ako bodo slovenske stranke pametne, nje. Ako bodo slovenske stranke pametne, dosegle bodo, kar narodu in njim najbolj odgovarja. Ni izključena enota z 800.000. Ker pa za drugo potem ni — ljudi, lahko računamo s tem, da se en del združi s hrvatskimi oblastmi, in da glavno mesto (Ljubljana) s predmestji ostane posebej in vse drugo z nekimi korekturami skupaj ena oblast.« To vprašanje, pravi g. Kukovec, ni toliko politično, kakor — praktično vprašanje. Vse to se ne sme presojati z malenkostnih vidikov kake čitalniške debate; ampak — pravimo mi — z vidikov velikih interesov kapitalističnih bankokratskih krogov, ki so se stekli skupaj v demokrati in radikalni stranki. Za ljudsko mnenje in ljudsko voljo Kukovec ne vpraša, ampak narekuje: »Stvar bo izvršena v pol leta in kakorkoli bo, tako bo moralo biti dobro!« Iti je treba, pravi Kukovec, preko demagogov in »se ravnavati po stvarnem položaju. To bo skupščina in vlada — storila.«

V nadaljnjem je minister Kukovec brez pridržka odkril tudi karte o vladni politiki nasproti občinskim avtonomijam. Iz njegovih besed je jasno, da vlada tudi tu ne bo imela nobenih tenkočutnih pomislekov, marveč, da bo priznala le tiste občinske svete, ki bodo brezpogojno vdani »programu vladne večine«. Kukovec o tem govori tako-le:

»V naših velikih občinah ne moremo pustiti, kar slučaj nanese. Svoboda ne sme biti trma in objestnost. Najvišja izvrševalna oblast naroda, to je namreč vsakočasna vlada, je narodu tudi tu najbolj odgovorna in se mora te odgovornosti zavedati. Ne more se dati n. pr. Ljubljana v roke ljudem, ki bi nekega dne sklenili resolucijo

za revizijo ustave.«

To je jasno povedano. Sedanja vlada hoče vladati v lastni državi, kakor vlada osvovjevalec v tuji deželi. Tako početje je proti naravi in proti vsem političnim zakonom in zato ob sebi zapisano pogubi. Kvišku srca!

Kraljevi namestniki danes imenovani.

Belgrad, 8. julija. Odločitev o imenovanju kraljevih namestnikov, ki bodo likvidirali pokrajinsko vlado, še ni izšla in je odložena vsled boleznih ministrskega predsednika g. Pašiča.

Kakor se danes govori v kompetentnih krogih, je gotovo, da bo za namestnika na Hrvatskem imenovan g. Juraj Demetrovič.

Istotako je gotovo, da bo v Ljubljani imenovan g. Hribar, poslanik v Pragi. Glede Sarajeva se še nadalje govori o dr. Gjurgjeviču, za Split se omenjata dr. Desnica in dr. Metlišič. Po vsej priliki bo jutri seja ministrskega sveta, na kateri se bo končno rešilo vprašanje, o katerem se je v zadnjem času toliko pisalo v časopisih.

Jugoslavija naj pomaga Grhom proti Bolgarom.

Grška se odpove Smirni, da dobi del Albanije.

Dunaj, 9. julija. Vesti iz Aten poročajo, da so se tam vršila te dni važna pogajanja med zastopniki Grške, Romunije in Jugoslavije. V teh pogajanjih se je razpravljalo glede eventualne intervencije radi Carigrada.

V slučaju, če bi se Bolgarija postavila na stran Turčije, bodo te države nastopile proti njej, toda samo, če ostane antanta pasivna. Grčija se odreka Smirni in dobi zato del Albanije.

Čudni uspehi preiskav proti komunistom radi atentata.

Naj kdo sodi o atentatu na regenta kakor hoče, en utis pa je gotovo dobil iz uradnih poročil o preiskavi: Veliki šum, ki se je izpočetka dvignil proti komunistom, se plega. Današnja poročila dopisnega urada kažejo neko malobesednost. Dopisni urad vlade poroča, da se v krogih merodajnih oseb govori, da bodo ti in ti komunistični poslanci najbrže zaprti. Ali ni njihova krivda že dokazana? Če je, morajo biti zaprti, če ni, zakaj se je poročalo, da so oni krivci? Današnji »Slovenec« pa prinaša iz Belgrada sledeče zanimivo poročilo:

Dosedanji potek preiskave proti atentatorju Stejiču je pokazal, da so alarmantne vesti, ki jih je objavljaval velik del belgrajskega in za njim ostalega vladnega časopisja o komunistih, silno pretirane in tendenciozne. V političnih in drugih krogih so že spočetka sumili, da se za pisane belgrajske listov nekaj skriva. Danes je pa vzbudila velikansko senzacijo izjava načelnika belgrajskega predsednika novinarskega združenja g. Nikolajevića v »Novostih«, kjer se odločno zavzema za to, da se ne sme pripisovati zločin, ki ga je zakrivil posameznik, brez pravega povoda in temeljitega dokaza veliki politični stranki, ker je skoro gotovo atentat delo znane mažarske oficirske lige in so atentatorji ime komunistične stranke samo zlorabili. Kakor vse izgleda, bodo aretirani

komunistični poslanci vsak moment izpušeni.

Vesti, ki krožijo v javnosti, da bodo še nekateri komunistični poslanci izročeni sodišču, so napačne. Predsedništvo skupščine ni dobilo nobenega takega akta.

Tako »Slovenec« poročilo. Očividno je, da so gotovi ljudje iz žalostnega dejstva atentata hoteli kovati za se politični kapital. Sedaj trobijo k umiku, kakor kažejo naslednja poročila. Če je pa to za državo dobro in prav, da se toliko piše o zarotah na vseh koncih, če to dviga njen ugled v zunanjem svetu, o tem naj najprvo premisli naš zunanji minister, če ga to zanima.

Belgrad, 9. julija. (Izv.) Včeraj je bil zaslišan soudeležnik pri atentatu Mojzes. Njegove izjave se drže strogo tajno in se sodi, da je podal nove momente. Tudi je bila zaslišana soproga Stejiča, ki je izjavila, da ima tri otroke. Najstarejši sin je star 28 let in se nahaja v Budimpešti. To je bilo policiji povsem neznan, kajti Stejič je svoječasnno izjavil, da ima samo enega sina. Policija je včeraj izvršila hišne preiskave pri mnogih osebah, ki so v zvezi z atentatom.

Belgrad, 8. julija. »Beogradske Novosti« pišejo, da je angleška vlada po atentatu na regenta odredila v Carigradu, da se zapro vsi komunisti, med katerimi

je mnogo Rusov. Do sedaj je bilo po uradnem poročilu aretiranih več kot 2000 agentov ter so se našla dokazila glede napadov na razne druge osebnosti.

Belgrad, 8. julija. Preiskovalna oblast je dosedaj v glavnem zasliševala aretirance in jih ob enem konfrontirala, da bi dognala, v kateri smeri naj se vrši preiskava. Sedaj je že na čistem in je začela premotrivati posamezne važne činjenice. Javnost se ni mogla obveščati o vsem. Ker se je preiskovalno delo zelo pomnožilo, se bo število dosedanjih prideljenih uradnikov povečalo.

Belgrad, 8. julija. Danes popoldne se bo izdal sklep o zatvoru komunističnih poslancev. Sodišče prve stopnje je ves predpoldan delalo v tej stvari in ni nikogar sprejelo. Po mestu se med kompetentnimi osebnostmi govori, da bo poslanec Kovačević gotovo zaprt in da bosta najbrže zaprta tudi poslanca Filipović in Čopić.

Komunistični ultimatum laškim socialistom.

Milan, 8. julija. »Avanti« priobčuje brzojavko iz Moskve, po kateri je kongres tretje internacionale italijanski socialistični stranki stavil ultimatum z zahtevo, da reformistično desno krilo izključi iz svojih vrst.

PAPEŽ NE ZAPUSTI VATIKANA.

Milan, 8. julija. »Corriera della Sera« oporeka vestem inozemskih listov, da bo papež pri prepeljavi pokojnega papeža Leona XIII. prvokrat zapustil Vatikan. Te vesti so docela izmišljene.

FAŠISTI V ZADRU.

Zader, 9. julija. Tukaj se organizira banda fašistov, ki ji načelujejo fašisti iz Trsta in Italije. Ta banda je zadnje dni izvršila več zločinov nad Jugoslovani.

DOGODKI V SLEZIJU.

Bytom, 8. jul. Zaradi zadnjih dogodkov aretirane talce so izpustili razen prvega župana dr. Stefana, katerega so obvestili, da je izgnan iz glasovalnega ozemlja. Preden so talce izpustili, so zahtevali podpis izjave, da je bilo ravnanje s talci humano. Del talcev je odklonil podpis.

Bytom, 8. julija. Magistrat mesta Bytoma je razpisal nagrado 15.000 mark onemu, ki bi prijel morileca francoskega bataljonskega poveljnika.

Obrtno sodišče.

Pričetek volitev. — Kdo sme glasovati.

Volivni komisar mora na dan volitev ob določeni uri in v določenem lokalu začeti volitev, ne ozirajoč se na število

E. Bulwer: Poslednji dnevi v Pompejih.

114

(Dalje.)

»Poslušaj me! Neko zlo proti temu usodi zapadlemu mestu. Beži, dokler je še čas. Znano ti je, da imam svoje bivališče na gori, pod katero gori ogenj reke Flegeton, kakor pripovedujejo stare pravljice; in v moji voljni se nahaja velikansk prepad in v tem prepadu sem opazila zadnje čase temnordečo reko, ki se je počasi premikala dalje, in čula različne mogočne glasove, ki so vrisčali in tulili po temoti. Ko sem pa v minuli noči pogledala dol, sem opazila, da reka ni bila več temnordeče barve, temveč močno svitla; in ko sem zrla tja dol, je žival, ki je živel pri meni in čepela meni ob strani, glasno zatulila in se mrtva zgrudila na zemljo in okoli njenih ustnic je bilo polno pen in slin. Splazila sem se zopet nazaj v svoje bivališče, vendar sem razločno čula, kako se je skala celo noč tresla in zibala, in pod zemljo se je čulo vrisčanje zaprtih vetrov kakor ropotanje koles, četudi je bilo ozračje mirno in tiho. Ko sem danes s prvim svitanjem

Lahko domnevamo, da so imele te pare podobni učinek kakor v Grotta del Cane.

njem dneva vstala, sem radi tega zopet pogledala v prepad in videla sem velike črne skale, ki jih je nosila pošastna reka, in reka sama je bila bolj široka in rdeča kakor noč poprej. Nato sem odšla in se podala vrh gore in na vrhu se je prikazala velika razpoka, katere poprej nikdar nisem videla in iz katere se je valil tenak dim, in soproga je bila smrtonosna, tako da mi je zmanjkovalo sapa, da sem se dušila in skoro umrla. Vrnila sem se domov. Vzela sem svoje zlato in svoje zdravilske stvari in zapustila bivališče, kjer sem prebivala toliko let, kajti spomnila sem se starodavnega etrurskega prerokovanja, ki pravi: »Kadar se odpre gora, pogine mesto — kadar bo dim obdajal vrh osušenih poljan, tedaj bo jok in gorje v srcih otrok morjal! Strašni mojster, predno zapustim to zidovje, da si bolj daleč poiščem drugega bivališča, prihajam k tebi. V svojem srcu vem, tako gotovo kakor ti živiš, da je bil potres, ki je pred šestnajst leti potresal to mesto v njegovih temeljih, samo predhodnik strašnejše usode. Zidovje pompejskega mesta je sezidano nad poljanami mrtvih in nad rekami spodnjega sveta. Bodi posvarjen in beži!«

»Čarovnica, zahvaljujem te, da tako skrbiš za človeka, ki ni nehvaležen. Na oni mizi stoji kupica iz zlata; vzemi jo, tvoja je. Nisem mislil, da živi izven izidnih svečenikov bitje, katero bi hotelo Arbaka rešiti pogina. Znamenja, katera si videla v

osrčju ugaslega ognjenika,« je nadaljeval Egipčan zamisljeno, »gotovo oznanjajo bližnjo nevarnost, ki preli mestu, morebiti tudi potres, ki bo še hujši kakor je bil poslednji. Naj bo kakor hoče, sedaj imam en vzrok več, da pohitim iz tega zidovja. Jutri se pripravim na odhod. Hči Etrurije, kam pa si ti namenjena?«

»Danes nameravam iti v Herkulaneum in odtod dalje ob obrežju ter si poiškati novega domovja. Brez vsakega prijatelja sem; moji dve tovarišici, lisica in kača, sta mrtvi. Veliki Hermes, obljubil si mi še dvajset let življenja.«

»Da,« je rekel Egipčan, »obljubil sem ti. Toda, ženska,« je pristavil, povzdignil svojo roko in ji radovedno pogledal v obraz, »povej mi vendar, prosim te, čemu želiš živeti? Kakšno radost nahajaš v življenju?«

»Ni življenje, ki je sladko, temveč smrt, ki je strašna,« je odgovorila čarovnica z ostrim, pretresujočim glasom, ki je segel nečimurnemu zvezdogledu v srce. Stresel se je vzpričo resničnosti njenega odgovora in ker ni želel še dalje vživati tako neprijetno družbo, je rekel: »Čas hiti; pripraviti se moram še za današnje svečano predstavo. Sestra zdravstvuj! Veseli se žrjavice svojega življenja, kolikor le zamoreš.«

Čarovnica je utaknila dragoceno Arbakovo darilo v širne gube svojega oblachila in vstala, da bi odšla. Ko je dospela do vrat, se je obrnila in rekla: »Morebiti

se vidiva sedaj poslednjikrat na svetu; toda kam zbeži ogenj, kadar zapusti žerjavico? Videti ga je mogoče v močvirju jezera spodaj, ko se giblje sem in tja, gori in dol, kot sopare močvirja, in čarovnica in čarodejec, učenka in učitelj, on, velik, in ona, zavržena, se morebiti zopet srečata. Zdravstvuj!«

»Proč nesrečo oznanjajoče bitje!« je zamrmral Arbak, ko so se zaprla vrata za raztrganimi oblachi čarovnice, in je vznemirjen vsled svojih lastnih misli, ker se še ni popolnoma otresel utisa svojih sanj, urno poklical svoje sužnje.

Bila je navada udeležiti se predstav v amfiteatru v svečanih oblachilih in Arbak se je zato opravi bolj skrbno kakor po navadi. Njegova tunika je bila divno bele barve; mnogobrojne fibule (zapone) so bile iz najbolj dragocenih kamenov, nad njegovo tuniko se je nahajala široka jutrova tančica, potem plašč in ogrinjalo, ki se je svetila v najsvetlejših tirijskih barvah, in sandale, ki so segle do polovice meč, so bile posute z dragulji in vložene z zlatom. V prevarah, ki so bile primerne njegovemu svečeniškemu duhu, ni Arbak nikdar zamudil vporabljal pri velikih priložnostih vseh onih umetnosti, ki mamijo in slepijo preprosto ljudstvo, in tega dne, ko se je imel z žrtvovanjem Glavka oprostiti bojazni pred tekmečem in razkritjem, je čutil, da se je pripravljaj kakor za triumf ali svatbo.

volivcev. Voli se tako, da volivci, kateri so vpisani v volivnem imeniku, osebno oddajo glasovnico. Iz glasovnice se mora jasno poznati, katera imenovanih oseb naj se voli kot prisednik ali namestnik obrtnega sodišča ali kot obrtni prisednik prizivnega sodišča. Vsaka na glasovnici zapisana oseba mora biti označena z imenom in priimkom, po stanu in bivališču.

V volivnem zboru podjetnikov ženske lahko svojo volivno pravico izvršujejo po zastopniku, in sicer ali po svojem soprogu ali po posebnem pooblaščenca.

Osebe, katere niso vpisane v volivnem imeniku, ne morejo glasovati.

Če nastanejo dvomi o identiteti volivca, se mora ta legitimirati, če je izmed podjetnikov, z izkazilom o pridobitinskem davku ali z obrtno listino, ako je pa izmed delavcev, z delavsko knjižico ali z izkazilom, da je član bolniške blagajne imenovane v § 11., št. 1—4 in 6. zakon z dne 30. marca 1888, št. 33 drž. zak. Volivni komisar sme tudi v konkretnem slučaju zahtevati druga dokazila identitete.

Kako se glasuje.

Glasuje se tako, da volivci po odredbi volivnega komisarja oddajo glasovnico ali po vrsti, kakor se prijavijo, ali po vrsti, kakor se kličejo po vpisih v volivnem imeniku. V zadnjem slučaju volivci, kateri so prišli pozneje k volitvi, ko je bilo že njihovo ime klicano, smejo oddati svoje glasovnice šele potem, ko je bil prebran ves volivni imenik in se morajo zgledati pri volivnem komisarju.

Vsak volivec mora, preden odda svoj glas, izročiti volivnemu komisarju svojo uradno volivno legitimacijo, na katero komisar pritisne pečat in volivcu vrne. Osebe, katere nimajo nobene legitimacije ali le tako, ki že ima komisarjev pečat, se ne smejo pustiti k volitvi. Vsak volivec naj dobro shrani po komisarju žigosano legitimacijo, ker jo bo morebiti pri ožjih volitvah potreboval.

Volivni komisar sprejema oddane glasovnice in jih polaga v volivno posodo. Skrbeti mora za to, da se označi z vrstno imena volivca v volivnem imeniku oddani glas v posebni koloni in da se ne odda v imenu istega volivca več glasov.

Ob določenem času zaključijo volivni komisar volitev; kolikor je takrat volivcev v volivnem prostoru, se jim mora dopustiti, da oddajo svoj glas.

Oviranje volitev. — Skrutinij.

Ako nastopijo okoliščine, katere ovirajo nadaljevanje ali sklep volitve, se nadaljevanje po volivnem komisarju določi na naslednji dan. Taka odredba se mora precej razglasiti.

Če se je volitev prekinila, mora volivni komisar oddane glasovnice in volivne spise spraviti in jih uradno zapečatiti.

Ko so volitve končane, vzame volivni komisar glasovnice iz volivne posode in jih sešteje, na to se prične precej skrutinij. Če ima glasovnica več imen, kolikor se voli prisednikov (prisednikov prizivnega sodišča) ali namestnikov, se ne upoštevajo tista imena, katera presegajo določeno število. Če je ime iste osebe na glasovnici v rubriki za prisednike, namestnike ali prisednike prizivnega sodišča večkrat navedeno, se šteje oddani glas za dotično rubriko le enkrat.

Neveljavne so glasovnice, katere so oddane za osebe brez volivne pravice ali katere so oddane pod pogoji, ali katere imajo naročila in ukaze za kandidate in one, iz katerih se označena oseba ne da brezdomno spoznati.

Prazne glasovnice se ne štejejo.

Politični dogodki.

Demokratske in socialdemokratske želje se razodevajo te dni v časopisu teh strank. Svoj čas so listi poročali, da bi Pašić rad prevzel v vlado tudi Jugoslovanski klub. Ta je to ponudbo odločno odbil. Ze tedaj smo rekli, da ne bo dolgo, ko bodo vladni listi pisali, da dr. Korošec hoče v vlado. In res se je zgodilo tako! Komaj se je pozabila prva vest, da Pašić snubi

Jugoslov. klub, že danes vsi vladni listi z »Naprejem« vred trdijo, da »dr. Korošec hoče v vlado!« Iz te moke sicer ne bo kruha, a značilno je to poročanje, ker je vladne gospode strah. Radi bi pomoč. Naj je ne pričakujejo od nas, odkoder dobe v odgovor le bojno napoved. Pač pa je verjetno, da se bo v parlamentu osnoval močan opozicijski blok, v katerem bo Jugoslovanski klub igral važno vlogo. Poročajo namreč, da pride v parlament Radić, ki se pridruži temu bloku. To sicer še ni gotovo, gotovo pa je, da ta vlada od zastopnikov našega ljudstva nima pričakovati pardona. Naši zastopniki niso socialdemokrati Kristanovega kalibra. Z ljudmi Kukovičevih, Žerjavovih, Pribičevičevih nazorov ni mogoč noben kompromis. Tu velja le — boj!

Atentat na javno mnenje. Pod tem naslovom žiga »Slobodna Tribuna« pisanje gotovega časopisa povodom atentata na regenta, ki hoče zvaliti odgovornost za ta čin na komunistično stranko kot tako. List piše med drugim: »V vrenju, ki je nastalo po atentatu, je javnost pozabila vprašati, kaj je storila policija, da se v naprej prepreči to akcijo. Sedaj naenkrat vedo za neki teroristični odbor in za pravi arzenal v Novem Sadu, za Moskovsko filialo na Dunaju in za pogosta potovanja agitatorja. Sedaj naenkrat prihaja na dan, da je bila naša vlada že pred daljšim časom od več zanesljivih strani opozorjena, da se v naši državi pripravljajo atentati in da se bo koncem junija pri nas začela boljševiška akcija. Ako je vlada za vse to naprej vedela, kaj je storila, da atentat prepreči? Mnogo važnejše in potrebnejše je, da se razčisti to vprašanje, nego da se brezvestno hujska ljudstvo.«

Poraben mož. »Slobodna Tribuna« piše: »Za razmere na Hrvatskem je posebno zanimivo, da se imenuje kot »najresnejši kandidat« za kralj. namestnika v Zagrebu g. Juraj Demetrović, ki je vodil znano zagrizeno polemiko o državnih ureditvi z banom Tomljenovićem. Ta gospod je sploh univerzalen. V konstituenti je referent za državno ureditev. Svoj čas je bil celo »najresnejši kandidat« za pomočnika finančnemu ministru. Bil je poverjenik za narodno gospodarstvo v Zagrebu in strokovnjak za agrarno reformo. Po lastni izjavi je on na Hrvatskem edini sposoben, da sodeluje pri ustvarjanju enotnega monopolskega sistema. Gorje — on vse zna!« Juraj Demetrović je bil preje voditelj socialno demokratične stranke na Hrvatskem, sedaj je najpomembnejši mož demokratske stranke in odličan član prostoizidarske lože.

Dnevni dogodki.

Tudi ta je dobra. »Politika« poroča, da se je prejšnji teden mudil v Belgradu ravnatelj zagrebske železniške direkcije in bi se moral vrniti v Zagreb ravno v največji vročini. Prometna centrala je dala šefu belgrajskega kolodvora nalog, da se mora salonski voz, v katerem bo gospod ravnatelj zvečer odpoval, cel dan polivati z vodo, da ne bo v njem vročine.

Za ureditev praznikov. Zagrebska trgovska in obrtna zbornica je te dni sklicala shod vseh pridobitnih organizacij, na katerem so obravnavali vprašanje o enotni ureditvi praznikov v naši državi. Vsi govorniki so se strinjali v tem, da sedanjí preobliki prazniki prizadevajo v gospodarskem življenju veliko škodo in porajajo vedno večjo težnjo po brezdelnem vživanju. Shod je sprejel več resolucij, ki zahtevajo: 1. Število cerkvenih in državnih praznikov, na katere naj pridobitno delo počiva, naj se enotno uredi in primerno zniža v sporazumu s pridobitnimi organizacijami. 2. Te organizacije zahtevajo, naj se pridobitno delo svobodno vrši vse tiste katoliške praznike, ki jih je sv. stolica z moto proprio dne 2. julija 1911. odpravila, a pravoslavni prazniki naj se omeje v zmislu obznane iz l. 1779. 3. Praznovanje gotovih državnih praznikov naj se omeji na službene kroge, kakor je bilo to preje v navadi. 4. Da se prepreči dvojno praznovanje cerkvenih praznikov, naj se v zmislu novega koledar-

ja izenači tudi doba katoliških in pravoslavnihih praznikov.

Zagreb zida. V Zagrebu se je sestavil nov konzorcij, ki bo na Peščenici še letos zgradil šest hiš z izključno malimi stanovanji. Hiše bodo do jeseni gotove, tako da se bodo mogle stranke še pred zimo naseliti v njih.

Z nožem sunil je radi tepeža večkrat predkaznovani Franc Brenčić iz Ravnika hlapca Antona Lapajmeta iz Gorenje vasi, ga zadel na desni roki pod ramo in mu zadal težko telesno poškodbo.

Konj ukraden je bil posestniku Jakobu Černilcu iz Pivke. Konja so orožniki v Trzinu izsledili in ga vrnili lastniku, tat jim je ušel.

Ker se ni legitimiral. Po cesti na Kalcah se je peljal te dni neki kolesar proti meji. Organi finančne kontrole so ga ustavili. Ko so zahtevali, naj se legitimira, je kričal: »Psi, rajši bi šli delat, nego da tu postopate!« Ko je prišel še orožnik in zahteval, naj se legitimira, je kričal: »Kaj te briga, ne pokažem ti nobene legitimacije!« Ker je bil poškodovan na obrazu, ga je orožnik vprašal, kje se je poškodoval, toda podatki ni hotel nobenega pojasnila. Moža so aretirali.

Ljubljanski dogodki.

Jezuitska kapela. Jutri, na praznik sv. Cirila in Metoda, zvečer ob 7. uri propoved in litanije. Predmet propovedi: Na centralizem.

Organizacija javnih nameščencev, somišljenikov SLS vabi svoje člane, da se udeležijo izleta na Kum dne 17. julija skupno s Šentpeterskim prosvetnim društvom. Izkaznice za polovično vozino se dobijo pri gđ. Urški Strahovi, Sv. Petra cesta št. 77, v nedeljo, 10. t. m. dopoldne od 10. do 12. ure pa v Šentpeterski prosveti.

Škandal. Tvrška J. V. V. iz Mahrove hiše plačuje svoje nastavlence tako škandalozno, da kaj takega menda sploh nikjer drugod ni mogoče. Človek pomiluje uboge sužnje, ki ji delajo tlako mesečno za 200 K (dvesto). Ali misli, da znajo nastavlenci res živeti od zraka? V današnjih razmerah, ko je draginja tako visoka, si ravno gospodje, ki sede na težkih milijonih, dovolijo kaj takega. Res neverjetno, a žal resnično!

Ljubljanski trg. Mesa vseh vrst je v izobilju. Telečje meso se razprodaja po 20 in 24 K kg. Na stojnicah Smoljan in Predovič se razprodaja telečje meso enake kvalitete po 18 K kg. Vsled direktnega nakupovanja italijanskih firm po kranjskih živinskih semnjih, so cene po kranjski le nezadovoljne. Dobri voli se plačujejo po 21 do 22 K kg žive teže. Cena prašičem se skozi celo leto le malo premika. Določile so se maksimalne cene za sadje in zelenjavo, večinoma importirano iz Italije. Breskve 22 K, marelice 22 K, hruške 16 K, jabolka 12 K, češnje 12 K, kumare 12 K, grah v stročju 8 K, fižol v stročju 10 K, čebula 6 K. Maksimalne cene se bodo določale sporedno s sezonskimi spremembami. Ker povzroča italijanski uvoz vsled kurza lire naravnost anarhijo v cenah na domačem trgu in izredno otežkuje kontrolo cen, je nujno potrebno, da se ta uvoz omeji do zboljšane valute, ker je to blago večinoma luksuzno blago in se nadomesti nekaj tednov pozneje z domačim blagom. Kmečki trg je zelo dobro založen. Krompir novi 3 do 4 K, stari 2 K, pesa rdeča 50 v, komad, kolerabe kg 6 K, grah v stročju 7 K kg, grah sladki 10 K kg, čebula nova 5 K, fižol v stročju 10 K kg. Jajc na trgu zelo primanjkuje; plačujejo se po 2 K do 2.40 K komad. Glede mleka vlada precejšnja mizerija. Stranke prinašajo neprestano skisano mleko v preiskavo, vsled nepravilnega ravnanja z mlekom od strani prodajalcev. Žita so proti vsemu pričakovanju zopet poskočila v ceni, posebno oves se je podražil v par tednih skoro 100%. Danes stane oves loco Ljubljana 7.20 K kg; tudi koroza je skočila, kg loco Ljubljana 5.80 K. Moka štev. 0 stane kg 17.50 K.

Naša društva.

Šentjakobsko prosvetno društvo ima sejo v ponedeljek, 11. t. m. ob 8. uri zvečer. Gotovo vsi!

Poziv članom in članicam Slov. dij. zveze! Le par tednov nas še loči od našega počitniškega sestanka in občnega zboranja SDZ. Že pred koncem šolskega leta smo sporočili vsem našim organizacijam, da naj opozore svoje članstvo, da prijavi svojo udeležbo na počitniškem zborovanju. Do sedaj pa je prišlo tako malo prijavi, da ni vredno omenjati. Pokivam zato še enkrat vse tovariše in tovarišice, da se nemudoma prijavijo potom dopisnice na naslov zvezinega predsednika. Navedejo naj vse podatke, kakor jih zahteva zadnji Vestnik SDZ. Kdor se pravočasno ne prijavi, mu ne bo mogoče preskrbeti stanovanja in hrane. Javiti se pa morajo tudi oni, ki so s stanovanjem in hrano že preskrbljeni, da se jim izgotove izkaznice za zborovanje. Podružnice naj vsakega člana kot članico posebej pozovejo, da se udeležijo zborovanja. Storitve v tem oziru vsi svojo dolžnost! — I. P., predsednik SDZ.

Tovarišem Kamniške podružnice. Vse tovariše akademike, bogoslovce in srednješolce vabim na važen prijateljski sestanek, ki se vrši dne 13. julija v društvenem domu v Domžalah ob 13. uri (po prihodu vlaka iz Kamnika). Ker je na programu v prvi vrsti razgovor o našem počitniškemu delu, je navzočnost vseh tovarišev nujna, zato ponovno vabim in prošim tovariše, da se sestanka sigurno udeležijo. — M. B., predsednik.

Socialni vestnik.

Trgovinski nastavljeni in enketa na vladi. Včeraj dopoldan se je vršila na poverjeništvu za socialno skrbstvo enketa o nedeljskem počitku. Ena krivica izmed ostalih krivic, ki se gode trgovskim nastavljenim se je hotela s tem odpraviti. Izkoriščevanje nastavljenec se je vgnedilo pri mnogih nelojalnih trgovcih že v taki meri, da sili po veliki remeduri sedanega stanja. Enketa je prinesla na dan le mali del krivic, a že ta je bil tak, da je vrgel zelo slabo luč na nekdanj lojalne trgovce. Pripomniti je, da vsi trgovci niso taki, a teh je žal manjšina. Ko ne pomaga predvarnost trgovcev nič in jih ne pripelje k razumu, smo prisiljeni na eni strani javnosti razkriti ves položaj, na drugi strani pa bo Zveza trgovskih in priv. nastavljenec napela vse moči, da bo dala gospodarjem vedeti, da imajo nastavljeni tudi še zakone, ki jih ščitijo. — Nedeljski počitek je bil uveden med vojno. Trgovci so se ga držali še po vojni, dokler ni došel neki (sedaj minister) kandidat za volitve v konstituantno ter privatno v Celju s svojim podpisom prelomil nedeljski počitek, kakor tudi osemurni delavnik. Od takrat se je pričelo še večje izmозgavanje nastavljenec. Ni bilo zakona, ne paragrafa, da bi jih ščitil. Zatekli so se sami na vlado po pomoč, po svoje pravice. Včeraj so pri enketi na vladi kljub svojim žrtvam sprejeli kompromisni predlog poverjeništvu za soc. skrbstvo, ki se glasi: Za svobodna mesta: Ljubljana, Celje, Maribor, Ptuj je veljaven popolni nedeljski počitek. V vseh drugih krajih v Sloveniji pa smejo biti trgovine odprte samo prvo in tretjo nedeljo v mesecu, dočim so druge nedelje kakor tudi praznike v letu trgovine zaprte. Žrtvovati je bilo treba še osem prostih dni, a trgovske nastavljeni so z ozirom na oddaljene kmetske konzumente odstopili od njih. Poverjeništvu za soc. skrbstvo je zastopal dr. Mrak. Zastopani so bili od: poverjeništvu za kmetijstvo, od: ministrstva za trgovino in industrijo v Ljubljani, trgovska zbornica. Nastavljeni so bili zastopani po Zvezi trgovskih in privatnih nastavljenec v Ljubljani, zastopnikov pomočnikov iz Celja in Maribora, Jug. strokovni zvezi in NSS. Želimo, da pride naredba kmalu na svetlo.

Odgovorni urednik Anton Marinček.
Izdaja konzorcij »Novega Časa«.
Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Vplačana delniška
glavn. K 30.000.000.

SLOVENSKA BANKA

Telefon štev. 567.
Ček. račun 12.205.

Obreštuje najugodnejše
vloge na knjižice in v tekočem računu.

LJUBLJANA, KREKOV TRG 10, nasproti „MESTNEMU DOMU“.

Izvršuje vse
bančne posle najkulantneje.

Poštni ček. rač. št. 11.323.
Telefon štev. 54.

Marijin trg št. 8.

r. z. z o. z. v LJUBLJANI.

Sprejema hranilne vloge in vloge na tekoči račun ter jih obreštuje po
Hranilne vloge se izplačujejo brez odpovedi. — Hranilne vloge z od-
povednim rokom se obreštujejo po dogovoru.

Denarni promet v lanskem letu: 128.000.000 kren.

Trgovski krediti pod najugodnejšimi pogoji.

Jugoslovanski kreditni zavod

Podružnica v MURSKI SOBOTI in DOLNJI LENDAVI.

4 1/2 %

čistih brez odbitka. Izvenljubljski viagatelji dobe poštno položnice.
Izdaja čeka, nakaznice in kreditiva na vsa tu- in inozemska mesta. — Daje posojila na
vknjižbo, poročstvo, vrednostna papirja in na blago, ležeče v javnih skladiščih.

Jamstvena glavnica 2 in pol milijona kren.

Zavod je neposredno pod državnim nadzorstvom.